

riemi, které zůstaly vzadu, aby chránily bok, a které pak napadnou velmi výhodně dělostřelectvo, ohrožující bok, dříve ještě, než toto může zahájit palbu.

Auto usuzuje nakonec, že činnost německého dělostřelectva byla nejdříve podle tehdejších zásad správná, ale pak vlivem nesprávného ocenění situace vy-

bočila ze správných kolejí. Jen vysoce bojový duch baterií, rozhodnost a energie jejich velitelů umožnila překonati nesnáze, které z toho vznikly.

Bylo by jistě zajímavé slyšet též názor Francouzů o této bitvě.

Plk. gšt. Churavy.

Různé zprávy.

Rakouské dělostřelectvo na západní frontě. Na západní frontě bojovalo, jak známo, s německým vojskem dvakrát i rakouské vojsko a to v r. 1914 a 1918. Na počátku války omezila se tato účast jen na těžké dělostřelectvo. Byly to baterie 30.5 cm mořďů, tehdy nové a vedle německých 42 cm mořďů, nejmohutnější zbraně, jež velmi účinně pomohly německému postupu v Belgii.

Revue d'Infanterie v červnovém čísle letošního roku (roč. 40, č. 465, str. 1240) podává přehled jejich činnosti, jak ji líčí major rak. spolkového vojska Fridrich Frank.

Od 3. srpna 1914 zpomalilo se zřejmě pronikání německé armády v Belgii. Generál v. Moltke žádal tedy dne 6. srpna rakouského generalissima, aby mu byly dány k volnému použití motorisované baterie 24 cm a 30.5 cm mořďů. Tímto úkolem byly pověřeny čtyři baterie 30.5 cm mořďů, nalézající se dílem v Krakově, dílem v Gorici-Vipavě. Určené části nastoupily 13. srpna pochod a 19. srpna došly k Liège. Bylo úmyslem použití jich proti belgickým pevnostem.

Rakouské mořďe účastnily se 21. srpna útoku na Namur, velmi účinnou palbou zejména na tvrze Marchovelette, Cognelée a Maizeret. Jen na okraj mocného opevnění Andoy dopadlo 390 střel.

Po pádu pevnosti byly dne 26. srpna mořďe odeslány jednak k Maubeuge a Antverpám, jednak proti Givetu a Lotrinsku. Po sedmidenním bombardování dvaceti bateriemi těžkého dělostřelectva padla tvrz Boussois u Maubeuge a po jejím zboření byla rychle zničena i opevnění ostatní.

Uvolněné baterie, došlé z Maubeuge, byly na to použity u Antverp, na jižní straně pevnosti, kde zdolaly postupně tvrze Sainte Catherine, Walhem, Koningshoykt. Poslední byla úplně zničena 411 střelami. Po dobytí Antverp byli Rakusané odesláni k Yprům, kde však nebyli sto zabrániti stabilisaci fronty.

Druhé baterie řízené na Givet a potom do Lotrinska účastnily se bombardování tvrzí Troyon a Liouville. Za tohoto bombardování byla jedna z nich 23. září vydána ve velké nebezpečí francouzským protiútokem, který se přiblížil až k jejímu postavení, což je pravděpodobně ojedinelým v pamětech těžkého obléhacího dělostřelectva. Německá pěchota zachránila situaci. Ale odtud vážily již úspěchy a konečně nebylo možno prolomiti opevněný systém Verdun-Toul.

To bylo asi poslední vystoupení 30.5 cm mořďů na západě. V zimě 1915 byly pak odeslány na východní frontu. —t.

Bibliografie.

a) Spisy:

1. Dějiny, deníky a p.

Agnese F. W.: Per la patria e per il re. Notizie sulle origini e imprese dell'artiglieria. Le Spezia 1929. Str. 35.

Benary Albert: Das Ehrenbuch der deutschen Feldartillerie. Herausgegeben v. Waffening der ehemaligen

deutschen Offizieren der Feldartillerie. Berlin 1930. Verlag Tradition W. Kolk. Za 45 Mk.

Fraser-Tytler N.: Field guns in France. New York 1929. (War Library Hutchinson.) Ed. by mjr. F. Baker. \$1.75.

Frizzi G.: Cannonate e gloria! Note di guerra di un artiglieria. Padova 1929. Str. 113.